

El 'brot verd' de l'exportació

- L'augment de les vendes a l'exterior és una dada encoratjadora perquè Espanya surti de la recessió

JOAN TAPIA

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 27.03.10

Hi ha acord generalitzat que l'economia espanyola té dues assignatures pendants. La primera, comuna als països europeus, és sortir de la recessió. La segona, més específica nostra, és iniciar el camí cap a un model productiu de més valor afegit, que depengui menys de la construcció. I això és el que fa més lenta i més complexa la sortida d'Espanya de la crisi. Així, l'últim trimestre del 2009 la zona euro va créixer un 0,1%, mentre que el PIB espanyol va caure un 0,1%.

En aquesta perspectiva, l'exportació és un component del PIB d'especial significació. Un augment de l'exportació implica més activitat interna. Contribueix a superar la recessió. A més, si creix l'exportació és que guanyem competitivitat, que grosso modo avancem cap al canvi de model productiu, que tampoc es redueix al sincrotró.

l'última setmana n'hem vist diversos exemples. Zara (Inditex) pertany a un sector tradicional (el tèxtil), però és molt innovadora. I té bons resultats perquè les dues terceres parts de les seves vendes es fan a l'exterior. I a Catalunya la fusionada recentment Comsa-Emte va veure com baixaven les seves vendes l'any passat només un 3% (i els seus beneficis un 20%) gràcies que va vendre un 10% més en els mercats internacionals. I pretén que la seva activitat exterior representi un 40% el 2015 (avui és el 13%). Les pèrdues de Seat són degudes en part al fet que depèn molt del mercat intern i exporta només el 66%, quan la

mitjana del sector supera el 80%. És gràcies a l'exportació que Espanya pot ser un gran país productor d'automòbils i mantenir un alt nivell d'ocupació en el sector. Com va dir Pujol un bon dia, «el nostre món és el món». Per sortir de la crisi necessitem que el mercat de les nostres empreses no sigui Espanya ni Europa, sinó el món global.

Per això és estrany que no es presti la suficient atenció a les bones xifres de l'exportació, que s'està convertint en un autèntic brot verd. No és que les taxes de creixement negatiu se suavitzin i siguin menys acusades, com passa amb el PIB, el consum o l'atur. No, l'exportació rebota. Perquè l'economia mundial comença a reaccionar, però també perquè els nostres productes són competitius. L'any passat va ser nefast, ja que vam tenir la pitjor caiguda del PIB (3,6%) en molts anys. Però l'exportació, que va ser el 15,5% del PIB (vuit punts menys que França i la tercera part d'Alemanya), va caure encara més, ni més ni menys que un 11,6%. Perdiem competitivitat.

Però les vendes a l'exterior van millorar al llarg de l'any i ara reboten i marquen una tendència molt positiva. Els primers trimestres del 2009 l'exportació va caure a un ritme anual pròxim al 20%. El tercer el descens es va moderar al 9% i l'últim trimestre va créixer un 4%. Però el fet més encoratjador és que aquest gener l'exportació, en volum, va pujar un 12,3%. D'aquesta manera, els últims tres mesos coneguts (novembre-desembre-gener), les vendes a l'exterior ja estan creixent a un ritme del 10% anual (un 11% en el cas de productes industrials acabats). Aquest ritme exportador ha de fer anar el PIB cap amunt i es dona en gairebé tots els mercats. Al gener el ritme anual d'increment va ser d'un 7,1% a la zona euro, un 7,9% a l'OCDE –les exportacions cauen als EUA, però pugen un 15,1% al Japó–, un 47,9% a la Xina, un 33,8% a

l'Índia i ni més ni menys que un 62,4% al Brasil. L'exportació es dispara, doncs, en els principals mercats emergents de l'Àsia i Amèrica.

I això no és tot: el creixement de les exportacions espanyoles al gener va ser superior al dels països europeus. En euros corrents, l'exportació espanyola va créixer aquell mes a un ritme anual del 9,2% enfront d'una mitjana del 5,9% a la zona euro. I per sobre també d'Alemanya (2,4%), França (6%), la Gran Bretanya (5,3%) i Itàlia (0,7%).

Les últimes dades diuen que l'exportació torna a créixer a un fort ritme i això ha de tenir conseqüències sobre el creixement del PIB el primer trimestre. Aquesta impressió es confirma perquè les importacions, reflex del nivell d'activitat interna, també es recuperen. El 2009 van caure a un ritme del 18,9%, encara superior en set punts al de les exportacions. Però al novembre i al gener (no al desembre) va canviar el signe. Al gener van créixer un 8,1% i la mitjana dels últims tres mesos és del 3%.

No és aquest l'únic indicador a l'alça de l'economia espanyola conegut aquesta setmana. Dimecres, Eurostat va informar que les noves comandes industrials a la zona euro van créixer al gener un 7% respecte del mateix mes del 2009. A Espanya l'augment va ser una mica més gran (9,6%), encara que certament inferior al d'Alemanya (15,3%). En suma, el PIB del primer trimestre encara és una incògnita i no és segur que aconseguim sortir de la recessió, ja que hi ha altres factors negatius, però el que ja sembla indubtable és que l'exportació s'està recuperant amb força. I aquesta és una dada encoratjadora, tant perquè ajudarà a sortir de la recessió com perquè indica que els productes espanyols aconseguen ser competitius. Encara que sigui a costa d'una tendència

a la baixa dels preus. S'apunta un procés de devaluació gradual, no formal.